

УДК 378:237

Н. Ю. ЛАВРИНЕНКО,

кандидат фізико-математичних наук, доцент, старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії науково-дослідного відділу Воєнно-дипломатичної академії, м. Київ

С. А. ЛИСЕНКО,

молодший науковий співробітник науково-організаційної групи науково-дослідного відділу Воєнно-дипломатичної академії, м. Київ

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

У статті розглянуто основні педагогіко-психологічні умови вдосконалення іншомовної компетентності та здатностей до науково-дослідницької діяльності у майбутніх магістрів військового управління в міжнародних відносинах як складових їхньої професійної підготовки.

Ключові слова: *іншомовна та науково-дослідницька компетентності, професійна підготовка.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Поява нових загроз міжнародній безпеці і стабільності потребує активізації заходів щодо підвищення обороноздатності нашої держави й ефективної діяльності Збройних Сил (далі – ЗС) України, участі їх у структурах колективної безпеки [1]. Це, у свою чергу, зумовлює складний і динамічний характер професійної діяльності майбутніх магістрів військового управління в міжнародних відносинах (далі – МВУМВ) та наявність у них інтегрованих і спеціалізованих компетенцій, зокрема високого рівня іншомовної компетентності та здатностей до науково-дослідницької діяльності (далі – НДД). Ускладнення професійних завдань, що виконують МВУМВ, зростання відповідальності за якість і ефективність їх виконання зумовлюють об'єктивну потребу вдосконалення

системи професійної підготовки кадрів для ЗС України. Це ставить на порядок денний вирішення питань щодо корегування методик викладання дисциплін, зокрема іноземних мов, системної організації науково-дослідницької роботи, підвищення динаміки змін варіативної частини змісту військової освіти й оцінювання якості фахової підготовки не як загального набору професійних умінь, знань і навичок, а як набору інтегрованих та спеціалізованих компетенцій [2]. Саме від рівня професійної готовності МВУМВ, досконалого опанування ними іноземної мови, розвитку науково-дослідницьких якостей, здатності ефективно і фахово працювати з інформацією, їх уміння швидко та правильно орієнтуватися у складних ситуаціях службово-професійної діяльності, приймати і реалізовувати нетривіальні рішення великою мірою залежить успішність виконання поставлених перед ними завдань [3]. Усе це потребує від МВУМВ бути індивідуальністю, професіоналом, який має не лише широкий кругозір та основні види компетентності, а й високий рівень евристичної та іншомовної компетентності. Тому проблема професійної підготовки випускників вищих військових навчальних закладів (далі – ВВНЗ) як майбутніх військових фахівців, зокрема МВУМВ, з високим рівнем іншомовної компетентності і здатності до науково-дослідницької діяльності (евристична компетентність) залишається актуальною. Оскільки, по-перше, НДД є важливою складовою процесу підготовки та професійної діяльності майбутніх МВУМВ, базовим елементом і рушійною силою їх розвитку та органічною частиною вищої військової освіти, а по-друге, іноземна мова – це те знаряддя, за допомогою якого МВУМВ цілковито по-новому переробляють інформацію, здійснюють когнітивні операції, обмінюються певними даними, фіксують професійну інформацію, що становить інтерес для ЗС України, для забезпечення безпеки держави. Саме це зумовило актуальність цього дослідження, адже від виконання ключових педагогіко-психологічних умов удосконалення евристичної та іншомовної компетентності майбутніх МВУМВ залежить рівень їхньої професійної підготовки, який впливає на ефективність діяльності ЗС України і формування їхнього позитивного іміджу в суспільстві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми та на які опираються автори. Аналіз наукових праць свідчить, що теорію іншомовної мовленнєвої діяльності плідно досліджував один із провідних сучасних психологів-лінгвістів О. О. Леонтьєв [4], а теоретико-методологічні аспекти професійної підготовки працівників різних фахових напрямів окреслено в наукових працях І. Л. Бім,

І. А. Зазюна, О. В. Барабанщикова, І. А. Зимньої, М. І. Науменка, М. Б. Євтуха, В. Г. Бохонського та ін. Педагогіко-психологічні аспекти вдосконалення організації навчального процесу вищої школи, упровадження нових технологій професійної підготовки таких фахівців розглядаються в наукових працях С. І. Архангельського, І. Д. Бега, А. М. Бойко, А. О. Вербицького, Н. Г. Іванової, Н. Уйсімбаєвої та ін. Увага таких учених, як В. Г. Костомаров [8], Л. П. Федоренко, А. М. Богущ, В. В. Львов, О. В. Текучев, була спрямована на дослідження умов іншомовної двомовності. Аналіз спеціальних педагогічних джерел свідчить про те, що науково-педагогічні працівники різних вищих навчальних закладів (В. В. Ягупов, В. Г. Бохонський, Е. В. Лузік, О. С. Лагодинський, Н. Уйсімбаєва, Н. П. Шалигіна, І. І. Кринецький, І. С. П'ятницька-Позднякова, А. Г. Кирда та ін.) досліджують теоретичні і практичні чинники формування евристичної та іншомовної компетентності майбутніх магістрів різної фахової спрямованості. Але питання, які стосуються педагогіко-психологічних умов удосконалення зазначених компетентностей МВУМВ, залишилися поза їх увагою і тому є актуальними.

Метою статті є визначення педагогіко-психологічних умов удосконалення евристичної та іншомовної компетентностей майбутніх МВУМВ як складової їхньої професійної підготовки у ВВНЗ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Однією з вагомих педагогіко-психологічних умов удосконалення професійної післядипломної освіти є підготовка майбутнього МВУМВ з широкими науково-дослідницькими можливостями. Оскільки соціальні трансформації, розвиток військово-професійних систем, оновлення службово-професійної практики вимагають від сучасного МВУМВ участі в інноваційних процесах, прийняття нестандартних рішень, творчості в організації професійної діяльності (невід'ємною частиною якої є НДД), формування в нього науково-дослідницького підходу до службово-професійної діяльності. Науковці вважають, що будь-який фахівець стає дослідником, коли ґрунтовно опановує рівні професійної НДД, ключовими з яких є такі:

I рівень – розуміння того, що неможливо уникнути помилок і невдач у фаховій діяльності;

II рівень – усвідомлення необхідності дослідницького підходу до навчально-виховного та професійного процесів;

III рівень – професійне самовдосконалення (самоосвіта і самовиховання);

IV рівень – опанування професійного мислення, яке містить у собі послідовність і логіку, нестандартність та обґрунтованість будь-якої фахової новачії.

Реалії сьогодення вимагають від науково-педагогічних працівників (далі – НПП) ВВНЗ пошуку нових ефективних форм і прогресивних методів підготовки слухачів, які були б адекватними новій парадигмі вищої освіти. У багатьох працях відомих військових педагогів відзначається, що професійна діяльність майбутніх військових фахівців, зокрема МВУМВ, неможлива без елемента дослідження, оскільки вже за своєю логікою та філософською основою вона має творчий характер. Крім того, зазначається, що бути фахівцем-дослідником – означає вміти знаходити нове в професійній діяльності, виявляти в ній невідомі зв'язки і закономірності. А це потребує високого рівня загальної культури та фахової підготовки, певного досвіду і спеціальних знань, навичок та вмінь, притаманних саме дослідницькій роботі. Зокрема, майбутньому МВУМВ треба вміти: спостерігати й аналізувати факти, події; узагальнювати результати спостережень, виокремивши найосновніше; за певними ознаками передбачати розвиток подій у перспективі; поєднувати точний розрахунок з уявою та інтуїцією і багато іншого. Тому бажано, щоб НПП, який творчо мислить, глибоко та системно аналізував проблеми вдосконалення професійної підготовки слухачів у ВВНЗ, постійно здійснював пошук нових способів перетворення парадигмального різноманіття науково-педагогічної реальності.

Усвідомлюючи існування в сьогоденній науці двох парадигм освіти – технократичної та гуманістичної, науковим і науково-педагогічним працівникам ВВНЗ бажано здійснювати інноваційний пошук, у результаті якого змінюватимуться не лише окремі компоненти освітньої системи, але й її сутнісна концептуальна основа. Без цих змін система вищої освіти, як вважають фахівці, залишатиметься інертною, консервативною, нездатною відповідати вимогам сучасності, а відтак – рівень професійної підготовки фахівців ЗС України не відповідатиме сучасним вимогам. Крім того, у Національній доктрині розвитку освіти [5] надано важливого значення формуванню у слухачів "...сучасного світогляду, розвитку творчих здібностей і навичок самостійного наукового пізнання". У ній зазначено про виняткову необхідність підготовки майбутніх фахівців, які можуть самостійно, цілеспрямовано та відповідально навчатися, здатні реалізовувати себе в умовах динамічного розвитку світу, виявляють здібності до творчої праці і професійного розвитку. Отже, пріоритетною умовою вдосконалення професійної

підготовки слухачів є створення у ВНЗ сприятливих умов для формування творчої особистості, здатної до саморозвитку, самовдосконалення як під час підготовки, так і в подальшій професійній діяльності. Слід нагадати, що тривалий час НДД учені розглядали як особливий вид слухацької діяльності, оскільки вона не набувала масового характеру (як, наприклад, навчальна діяльність) та не охоплювала всіх тих, хто навчається. Тобто не кожен слухач займався НДД під час свого навчання у ВНЗ. Винятком було написання рефератів, курсових і магістерських робіт. Реформування вищої освіти, активне входження України в Болонський процес сприяли тому, що НДД перестала бути елементом розвитку найздібніших слухачів та перетворилася на впливовий засіб професійної підготовки майбутнього МВУМВ, надаючи змогу кожному слухачу ВНЗ виявити свій творчий потенціал.

Отже, науково-дослідницька діяльність слухачів ВНЗ є необхідною педагогіко-психологічною умовою вдосконалення професійної підготовки майбутніх МВУМВ, яка сприяє розвитку творчого мислення, креативних здібностей дослідницького характеру, поглибленню професійних знань, умінь і навичок та підвищенню рівня іншомовної компетентності.

Педагогіко-психологічним підґрунтям для вдосконалення іншомовної компетентності майбутніх МВУМВ є теорія іншомовної мовленнєвої діяльності, в якій, зокрема, визначено таке:

іншомовна діяльність майбутніх фахівців займає одну з ключових ланок в їхньому психологічному розвитку;

подальший розвиток іншомовної компетентності майбутніх фахівців пов'язано з розвитком їхнього мислення та свідомості взагалі;

їхня іншомовна діяльність є поліморфною і поліфункціональною (ім властиві комунікативна, індикативна, інтелектуальна та сигніфікативна функції, які є взаємопов'язаними);

удосконалення іншомовної компетентності майбутніх фахівців – це процес якісно-кількісних змін, що внутрішньо пов'язані з розвитком мислення слухача й охоплюють усі наявні функції та зв'язки.

Крім того, науковці розглядають іншомовну компетентність як діяльність, яка входить до системи професійної діяльності особистості. А тому іншомовній діяльності, як і науково-дослідницькій, передують професійно орієнтовані мотиви. Зазначені види діяльності складаються з послідовних мотивованих вчинків, для виконання яких потрібно освоїти відповідні операції. Вищезазначене необхідно враховувати НПП на початковому етапі підготовки майбутніх МВУМВ для підвищення зацікавленості у виконанні

науково-дослідницьких робіт та якості вивчення іноземних мов у ВНЗ. Це надасть можливість НПП у подальшому формувати позитивну професійно орієнтовану мотивацію у слухачів і спонукати їх до усвідомленої активності. Наявність такої мотивації у майбутніх МВУМВ означає, що в них є внутрішня спонукка до вдосконалення евристичної та іншомовної компетентності, а також потяг до висловлювання своїх думок мовою, яка вивчається. Найефективніше це відбувається в невимушеній атмосфері фахового спілкування. Тому під час занять з іншомовної підготовки з майбутніми МВУМВ науково-педагогічним працівникам доцільно забезпечувати таку взаємодію в системі “суб’єкт – суб’єкт” з використанням новітніх технологій навчання, що була б максимально наближеною до фахових умов і щоденної життєдіяльності.

Іншою педагогіко-психологічною умовою вдосконалення професійної підготовки МВУМВ є визначення під час вступних випробувань групи професійної придатності, зокрема рівня здібностей, кандидатів на навчання. Складно переоцінити важливість здібностей для майбутнього МВУМВ, оскільки, наприклад, без досконалого знання іноземних мов неможливо уявити собі військового фахівця прогностичного рівня підготовки. Тому від урахування НПП групи професійної придатності і визначеного рівня евристичних та іншомовних здібностей кандидатів залежатиме характер педагогіко-психологічного впливу на якість науково-дослідницької й іншомовної підготовки майбутніх МВУМВ.

Узагалі здібності майбутнього МВУМВ являють собою сукупність навичок і вмінь, сформованих на основі вроджених задатків. Проведений нами аналіз наукової й освітянської літератури свідчить, що в методиці навчання, зокрема іноземних мов, недостатньо чітко розрізняють навички і вміння. Тому доцільно нагадати, що навички – це дії, які сформовані завдяки їх системному повторенню та є компонентом складного вміння (виконання складної комплексної дії). Уміння – це здатність особистості до комплексних дій на основі засвоєних фахових знань, навичок і практичного досвіду. Неодмінною умовою для формування вмінь є наявність у слухача знань. Науковці поняття “уміння” визначають як продукт свідомої діяльності особистості та здатність слухача застосовувати знання на практиці у звичних або змінюваних умовах для евристичного вирішення конкретних завдань.

Однією з педагогіко-психологічних передумов і водночас основних психологічних умов ефективності формування навичок евристичної та ін-

шомовної компетентностей є спрямованість майбутнього МВУМВ до виконання кожної дії. Науковці вважають, що в міру того, як формування певної навички у майбутнього МВУМВ завершується, спрямованість поступово знижується, оскільки виконання цієї дії стає вже способом виконання іншої, набагато складнішої. Навички мають стійкість і здатність переноситися в нові умови, на нові, наприклад іншомовні, одиниці, а це означає, що вміння слухачів ВВНЗ забезпечують їм можливість їх комбінувати та застосовувати в будь-яких ситуаціях фахового спілкування. Отже, подальший розвиток евристичних та іншомовних здібностей майбутнього МВУМВ під час підготовки у ВВНЗ сприяє формуванню і розвитку його комунікативних умінь. Тому під час підготовки до занять з іноземної мови, застосування новітніх технологій навчання, підбирання навчально-методичних матеріалів науково-педагогічним працівникам бажано чітко уявляти психологічну специфіку тих іншомовних умінь, які потрібно сформувати у майбутнього МВУМВ під час занять з іноземної мови, їхнє місце в загальній ієрархії іншомовних умінь. Хоча вчені досі не мають одностайної думки щодо послідовності взаємозв'язків між знаннями, уміннями та навичками, їх природою і походженням, ми все ж таки додержуємося думки тих науковців, які вважають, що саме вміння майбутніх МВУМВ мають бути основною категорією та кінцевою метою педагогічного процесу у ВВНЗ, оскільки базуються на фахових знаннях і професійних навичках, які реалізуються в досконалому виконанні службово-професійних завдань. Але слід зазначити, що і сьогодні це питання залишається дискусійним.

Успішне опанування іноземної мови надасть можливість майбутнім МВУМВ проводити НДД, використовуючи іншомовну оригінальну професійну літературу, брати участь в іншомовній усній та письмовій фаховій комунікації в різних галузях науки. Це надасть слухачу змогу в майбутньому мати і розширювати професійні та науково-професійні зв'язки із зарубіжними спеціалістами, а також безпосередньо обмінюватись науково-технічною інформацією в межах службово-професійної діяльності. Слід зазначити, що багато уваги сьогодні приділяється збільшенню ролі іноземної мови в діяльності випускників ВВНЗ. Виклад та оформлення інформації іноземною мовою є складовою частиною діяльності сучасного фахівця прогностичного рівня підготовки (8–9 кваліфікаційний рівень відповідно до Національної рамки кваліфікацій, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341), який публікує свої наукові дослідження. У зв'язку з цим перед слухачем, який займається НДД,

доцільно ставити такі загальні практичні завдання: опанування науково-професійного перекладу; аналіз і розуміння принципів організації науково-професійного документа; знання основних прийомів та правил розумової діяльності при зборі, реферуванні, анотуванні, обробленні, аналізі фахової інформації з урахуванням вимог композиційного і змістовного та службового характеру; оформлення науково-дослідницьких і професійних результатів відповідно до сучасних вимог.

Ще одна умова успішного вдосконалення професійної підготовки майбутніх та діючих МВУМВ тісно пов'язана із системними зрушеннями у вивченні іноземних мов у ЗС України. Основні зусилля в цьому процесі спрямовуються на інтеграцію в європейський і світовий військово-освітній простір, розширення міжнародного співробітництва та підвищення конкурентоспроможності майбутніх МВУМВ. Одним із шляхів реалізації поставлених завдань може стати умова багатомовності майбутніх фахівців. Питання якісної багатомовності (двомовності) у педагогічній спільноті було завжди дискусійним, зокрема питання щодо позитивного і негативного впливу двомовності. Науковці під негативним впливом двомовності розуміють такий загальний ефект, що виявляється в більш слабкому володінні обома мовами порівняно з рівнем володіння першою іноземною мовою. Згідно з ученням І. П. Павлова, зв'язки між окремими аналізаторами, сформованими раніше (під час вивчення першої іноземної мови), не втрачаються, а лише пригальмовуються і замість них налагоджуються нові тимчасові зв'язки, які і позначаються певним чином на якості володіння мовами. Позитивний вплив двомовності виявляється в більш якісному опануванні обох іноземних мов та покращенні загального психологічного стану слухача. Під час вивчення мов активізуються відповідні ділянки мозку, що сприяє підвищенню IQ майбутнього МВУМВ. Проведені нами дослідження свідчать, що більш високі результати навчально-пізнавальної діяльності є характерними для слухачів, які вивчають такі іноземні мови, фонетики яких мають більше спільного (позитивний вплив двомовності).

Ефективність формування і розвитку іншомовної компетентності слухачів також суттєво залежить від ступеня та правильності використання механізму позитивного перенесення – транспозиції [8]. Тому в разі вибору іноземних мов для вивчення слухачем доцільно враховувати не лише їх спільні риси, що надають можливість використовувати транспозицію, а й відмінні, які запобігають негативним впливам такого явища, як інтерференція (накладення). Упродовж останнього часу зростає увага фахівців до

інтерференції як чинника впливу на рівень іншомовної компетентності. Це пояснюється її важливістю для вирішення теоретичних і практичних питань методики викладання другої іноземної мови. На думку вчених, явище інтерференції відбувається частіше тоді, коли іноземні мови є спорідненими, а культури, які асоціюються з мовами, – подібними [6; 7]. Але чим більше у слухача подібностей у знаннях та в процесах творення, тим більше може з'явитися помилок під час опанування мов, тобто можна говорити про негативний ефект перенесення. Освітянська практика свідчить, що інтерференція спостерігається не лише тоді, коли іноземні мови є спорідненими, але й якщо вони неспоріднені.

Під позитивним впливом однієї іноземної мови на якісне засвоєння майбутнім МВУМВ другої розуміємо свідоме кероване перенесення іншомовних навичок першої мови. Слід зазначити, що свідоме перенесення іншомовних знань, навичок і вмінь першої іноземної мови передбачає відмежування інтерференційних явищ від транспозиційних, запобігання негативним впливам і використання позитивних впливів. Це сприяє скороченню навчального часу для успішного вивчення слухачами другої іноземної мови та вдосконалення їхньої іншомовної компетентності [7].

Висновки. Результативність удосконалення евристичної й іншомовної компетентностей як складових професійної підготовки майбутніх МВУМВ залежить від знання та врахування НПП відповідних педагогіко-психологічних умов успішного опанування слухачами ВВНЗ іноземних мов і розвитку їхніх здатностей до науково-дослідницької діяльності. Оскільки різновиди таких умов пов'язані з наявністю певних напрямів евристичної та іншомовної діяльності особистості під час фахової підготовки у ВВНЗ, то нами було виокремлено найбільш актуальні з них.

Так, дієвість усіх форм НДД залежатиме:

по-перше, від орієнтації НПП на вибір нових форм і методів впливу на пізнавальну активність слухачів, на розвиток у них евристичного мислення, на творчу співдружність, взаємопартнерство між викладачами і слухачами ВВНЗ у вирішенні науково-дослідницьких завдань;

по-друге, від створення таких педагогіко-психологічних умов, за яких слухач матиме змогу вільно висловлювати свої думки, коментарі, задуми наукової діяльності, що сприятиме розвитку самостійних творчих пошуків, активному використанню навчально-допоміжних джерел;

по-третє, від конкретності вимог до виконання наукових завдань та об'єктивності оцінки наукових результатів слухачів.

Відповідно до сучасних поглядів науковців удосконалення іншомовної компетентності майбутніх МВУМВ має базуватися на теорії іншомовної мовленнєвої діяльності, застосування якої буде ефективним за наявності у слухачів позитивної професійно орієнтованої мотивації і спрямованості до виконання кожної іншомовної дії, а також високого рівня іншомовних здібностей у кандидатів на навчання у ВВНЗ. Для якісного опанування слухачами ВВНЗ іноземних мов НПП необхідно формувати в них професійні вміння. Вони, як вважають науковці, є основною категорією та завершальною метою процесу підготовки майбутніх МВУМВ і мають базуватися на професійних знаннях і навичках, які вони здобувають у ВВНЗ. Крім того, розподіляючи слухачів ВВНЗ по групах з вивчення іноземних мов, необхідно враховувати інтерференційну та транспозиційну складові.

Вищезазначені ключові педагогіко-психологічні умови сприятимуть удосконаленню професійної підготовки майбутніх МВУМВ, зокрема розвитку науково-дослідницьких здатностей та опануванню високого рівня іншомовної компетентності.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямку – визначення педагогіко-психологічних умов самостійного вдосконалення евристичної компетентності магістрів військового управління в міжнародних відносинах.

Список використаної літератури

1. Науменко М. І. Військова освіта в Україні: стан, проблеми, перспективи інноваційного розвитку / М. І. Науменко // Наука і оборона. – 2009. – № 2. – С. 24–32.
2. Степко М. Ф. Компетентнісний підхід до організації підготовки фахівців, його розуміння і проблеми використання у вищій школі України / М. Ф. Степко // Педагогіка і психологія : вісник АПН України. – 2009. – № 2. – С. 44–50.
3. Іванова Н. Г. Психологічне супроводження навчально-виховного процесу в Національній академії СБ України / Н. Г. Іванова // Вища школа. – 2012. – № 9. – С. 118–127.
4. Леонтьев А. А. Основы психолингвистики / А. А. Леонтьев. – 3-е изд. – М. : Смысл ; СПб. : Лань, 2003. – 287 с.
5. Національна доктрина розвитку освіти [Електронний ресурс] / Сайт Міністерства освіти і науки України. – Режим доступу : http://www.mon.gov.ua/laws/Ukaz_Pr_347.doc
6. Лагодинський О. С. Системний підхід до англomовної підготовки майбутніх магістрів військового управління в міжнародних відносинах / О. С. Лагодинський, В. О. Лагодинська // Вісник Нац. університету оборони України : зб-к наук. праць. – К. : НУОУ, 2013. – Вип. 1(32). – С. 77–82.

7. Макарова Т. М. Дослідницька робота як один із шляхів розвитку мовної компетентності студентів / Т. М. Макарова // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. – 2010. – Вип. 17. – С. 103–110.

8. Костомаров В. Г. Жизнь языка / В. Г. Костомаров. – М. : Педагогика-Пресс, 1994. – 240 с.

Рецензент – кандидат педагогічних наук, доцент Лагодинський О. С.

Стаття надійшла до редакції 13.11.2013.

Лавриненко Н. Ю., Лысенко С. А. Усовершенствование профессиональной подготовки будущих магистров военного управления в международных отношениях

Рассмотрены основные педагогико-психологические условия усовершенствования иноязычной компетентности и способностей к научно-исследовательской деятельности у будущих магистров военного управления в международных отношениях как составляющих их профессиональной подготовки.

Ключевые слова: *иноязычная и научно-исследовательская компетентности, профессиональная подготовка.*

Lavrinenko N. Yu., Lysenko S. A. Improvement of the professional training of future Masters of Command and Control in International Relations

The article deals with pedagogical and psychological conditions of improvement of foreign language competence and aptitude to the research activity of the Masters of Command and Control in International Relations as the components of professional training.

Keywords: *foreign language and research competence, future Masters of Command and Control in International Relations.*